

DUANIN ÖNEMİ VE ETKİSİ

Eûzubillahimineşşeytânirracîm

Bismillâhirrahmânirrahîm.

el-Hamdülillahi rabbilâlemin ve'l-âkibetü li'l-müttekîn. Vessalâtü vesselâmü alâ seyyidinâ muhammedin ve âlihî ve sahibihî ecmaîn.

İ'lemû eyyühe'l-ihvân enne efdale'l-kitâbi kitâbullah ve enne efdale'l-hedyi hedyü muhammedin sallallahu aleyhi ve sellem ve şer-ra'l-umûri muhdesâtühâ ve külle muhdesin bid'ah ve külle bid'atin dalâleh ve külle dalâletin fi'n-nâri. Ve bi's-senedi'l-muttasılı ile'n-nebiyyi sallallahu aleyhi ve selleme ennehu kâl:

a. Lâ ilâhe illallah'ın İhlâsla Söylenmesi

مَا أُعْطِيَ أَهْلُ بَيْتِ الرَّفِيقِ إِلَّا نَفَعَهُمْ، وَلَا مُنْعُوهُ
إِلَّا ضَرَّهُمْ. الْبَغَوِيُّ وَأَبُو نَعِيمٍ كَرَّ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ
مَعْمَرٍ. قَالَ الْبَغَوِيُّ: وَلَا أَعْلَمُ لَهُ غَيْرَهُ، وَقَالَ غَيْرُهُ: هُوَ
مُرْسَلٌ.

Mâ u'tiye ehlü beytin er-rıfka illâ nefa'ahüm ve lâ müni'ûhü illâ darrahüm.

Begavî, Ebû Nuaym, İbn Asakir Abdullah b. Ma'mer'den rivayet etmiş.

Kâle'l-bağavî ve lâ a'lemü lehû ğayrahû v kâle ğayruhû hüve murselün.

Beraber bir istiğfar edelim.

Eestağfirullah, estağfirullah, estağfirullah el-azim el-kerim ellezî la ilahe illa hu el-hayye'l-kayyum ve etubu ileyh ve es'eluhu't-tevbete ve'l-mağfirete ve'l-hidayete lena innehu hüve't-tevvabürrahim. Tevbete abdin zalimin li-nefsihi la yemluku li-nefsihi mevten ve lâ hayaten ve lâ nuşura.

Bir de salavât-ı şerîfe okuyalım;

Allahümme salli salaten kamiletan ve sellim selamen tammen ala seyyidina muhammedinillezi tenhallu bihi'l-ukad ve tenfericü bihi'l-kurab fe-tukda bihilhavaic ve tünalü bihi'r-regaib ve hüsnü'l-havatim ve yüstesğâ'l-ğamamü bi-vechihi'l-kerim ve alâ alihi ve sahibihî fi külli lemhatin ve nefesin biadedi küllü malumun leke.

Geçen [okumuştuk ama tekrar edelim.]

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْحَلِيمُ الْكَرِيمُ، سُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ

الْعَرْشِ الْكَرِيمِ، ﴿الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾ اللَّهُمَّ
اغْفِرْ لِي، اللَّهُمَّ تَجَاوَزْ عَنِّي، اللَّهُمَّ اعْفُ عَنِّي، فَإِنَّكَ
عَفُوٌّ غَفُورٌ. ن ك ر ع نْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ جَعْفَرٍ.

*Lâ ilâhe illallâhü el-halîmü'l-kerîmü
sübhânellahi rabbi'l-arşı'l-kerîmü el-hamdü
lillahi rabbi'l-âlemîme Allahümmağfirlî Alla-
hümme tecâvez annî Allahümma'fü annî fe-
inneke afüvvün ğafûrun.*

Bu Peygamber Efendimizin öğrettiği bir dua-
dır. Başı sıkılanın bu duayı okuması eftaldir.

Bu duaların çoğu İmam Gazzâlî *rahmetullahi
aleyhin lhyâu ulûm* kitabının dua kısmında
hepsi mevcuttur. Dua etmek isteyen peygam-
berimizden rivayet edilen bu dualardan isti-
fade edebilir. Çok çeşitli dualar vardır. Efen-
dimizin namazda okuduğu dualar, rükuda
okuduğu dualar, secdede okuduğu dualar;
sokağa çıkarken okunacak dua , eve girerken
okunacak dua, yemek yerken okunacak dua,
yemekten sonra okunaca dua... bütün dualar
orada var.

Tavsiye ediyorum. Dua çok mühim.

«لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ تَمْنَعُ الْعِبَادَ مِنْ سَخَطِ اللَّهِ، مَا لَمْ
يُؤْتِرُوا صَفْقَةَ دُنْيَاهُمْ عَلَى دِينِهِمْ. فَإِذَا آثَرُوا صَفْقَةَ
دُنْيَاهُمْ عَلَى دِينِهِمْ ثُمَّ قَالُوا: لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، رُدَّتْ
عَلَيْهِمْ، وَقَالَ اللَّهُ: «كَذَبْتُمْ». الْحَكِيمُ، عَنْ أَنَسٍ.»

*Lâ ilâhe illallâhu temneu'l-i'bâde min seha-
tillâhi mâ lem yû'sirû safkate dünyâhüm alâ
dînihim fe izâ âsarû safkate dünyâhüm alâ
dînihim sümme kâlû lâ ilâhe illallâhu ruddet
aleyhim ve kâlallâhu kezebtüm*

Bu hadîs-i şerîfi Cuma günü okumuşsak da önemine binâen tekrar ediyorum.

Kendi kendimizi bazen aldatmakta mâhiriz.

Kendi kendimizi aldatmakta mâhirizdir.

Bak burada ne güzel Cenab-ı Peygamber tavsiyede bulunuyor.

La ilahe illallah, kelime-i tayyibe, İslâm'ın esası. Bunu söylemedikçe bir insan müslüman olamaz. Bu kelimeyi söylüyor ama iki türlü söylüyor. Bir inanarak söyler insan bir de inanmayarak korkusundan, menfaati icabı söyler. Gerek korkusundan ve gerek menfaati

icabı söylenenlerle Allah için rızası için söylenenlerin arasındaki farkı beyan ediyor.

“*Lâ ilahe illallah* ihlâs ile gönülden çıkarsa.”

Temneu'l-i'bâde min sehatillâhi. “Bu kelimeyi tayyibe kulları Allah'ın gazabından korur.”

Onlara Allah gazap etmez, daima rahmetini ihsan eder, fakat şu şartla;

Mâ lem yü'sirû safkate dünyâhüm alâ dînihim. “Bunlar dinlerini dünyaya tercih etmedikçe.”

Dünyayı dinlerine tercih etmedikleri müddetçe *lâ ilâhe illallah* derlerse ondan istifade ederler, hayır görürler.

Mesela *lâ ilâhe illallah* demek Kur'ân-ı Azîmüşşân'a inandım demek. Kur'ân-ı Azîmüşşân'da Allahu Teâlâ'nın ne kadar emirleri varsa, yasakları varsa o emirlerine ve yasaklarına itaat ettim demektir. İtaat, yasaklarından kaçmak emirlerine de uymak. Bu suretle *lâ ilâhe illallah* insanlara çok faydalı olur. Sevap cihetinden, hayır cihetinden, dünyalık ve âhiretlik cihetinden.

Fe-izâ âsarû. “Fakat bunlar *lâ ilâhe illallah* diyorlar ama.” *Safkate dünyâhüm alâ*

dînihim. “Dinlerini dünyalarına ihtiyar ediyorlar, dünyalığımız olsun diyorlar.”

Evâmir-i ilahiyeye riayet etmiyorlar. Ezan-ı Muhammedîler okunduğu vakitte namaza gelmek de ihmal ediyorlar. Sabah namazlarına kalkmıyor, gelmiyor. Bunun gibi mesela, evâmir-i ilahiyeye itaati yok, yasaklardan da kaçmıyor. Yasaklardan kaçmadıktan sonra, evâmir-i ilahiyeye itaat etmedikten sonra, ki dünyayı tercihtir bu. Bu tercih üzerine yine *lâ ilâhe illallah* diyor. Diyor ama;

Sümme kâlû lâ ilâhe illallâhu. “Hem bu dünya gayesi hem yine *lâ ilâhe illallah* diyor.”

Ruddet aleyhim. “Bu dedikleri onu diyenlerin üzerine reddolunur.”

“Tevhid senin olsun, al!” derler.

Tevhid diyorsun, *lâ ilâhe illallah* diyorsun, al senin olsun tevhidin. Benim o tevhide ihtiyacım yok demek oluyor.

Allah muhafaza etsin.

Ve kâlallâhu. “Hz. Allah *celle ve alâ* bu gibi insanlara diyor ki.” *Kezebtüm*. *Kezeb*, *kizibden* [geliyor.] “Siz yalan söylüyorsunuz.”

Bir insan *lâ ilâhe illallah* der de o Allah'ın dediğinden dışarı çıkar mı?

Lâ ilâhe illallah der, Allah'ın yasaklarına cesaret edebilir mi?

Beşeriyet iktizasası bazen ufak hatalar olursa onun akabinde derhal,

Estağfirullah! Tübtü reca'tü ilallah! “Aman yâ Rabbi! Beşeriyet iktizasası bu benden sâdır oldu ama isteyerek de yapmadım. Sen beni affeyle mağfiret eyle!” diyerekten daima hemen arkasından istiğfarı yapıştırır.

Bugün Muhyiddin Arabî hazretlerinin bir eserinde gördüm çok hoşuma gitti. Bir yerdeki, baktın sen kendini gûnahtan kurtaramıyorsun sakın diyor o yerden kaçma. O yerden kaçma, yerde kabahat yok. O yerden kaçma, orada yaptığın gûnahların üstüne sevap yapmaya çalış ki o sevaplar o gûnahları kapatsın. Bulduğun yerde bir gûnah işlediysen o gûnahları işlediğin yerden kaçma ve orada iyilikler yap, sevaplar yap, hayırlar yap o gûnahları kapattır. O gûnahların kapatılması, örtülmesi yapılacak iyiliklere bağlı.

إِنَّ الْحَسَنَاتِ يُذْهِبْنَ السَّيِّئَاتِ

*Inne'l-hasenât yüzhibne's-seyyiât.*¹ “Ancak kötülükleri, günahları haseneler giderir.”

Haseneler güllü sabun gibidir, ne kadar kirle- nirsen hamama gider bir yıkanırsın, güzelce sabunlanırsın bir şeyin kalmaz. Günahlar da böyledir. Tevbelerden geri kalmamalı. Ve o yerde namazlar kılınır, zikirler yapılır, Kur'an'lar okunur. “Aman yâ Rabbi!” diye- rekten de Cenâb-ı Hakk'a ilticalar olunur ki Cenâb-ı Hak bunları affeder.

Bakınız yine.

«لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ كَلِمَةٌ عَظِيمَةٌ كَرِيمَةٌ عَلَى اللَّهِ تَعَالَى. مَنْ قَالَهَا مُخْلِصًا اسْتَوْجَبَ الْجَنَّةَ، وَمَنْ قَالَهَا كَاذِبًا عَصَمَتْ مَالَهُ وَدَمَهُ، وَكَانَ مَصِيرُهُ إِلَى النَّارِ.
ابْنُ النَّجَّارِ، عَنْ أَنَسٍ.»

Lâ ilâhe illallâhu kelimetün azîmetün kerîmetün alellâhi teâlâ men kâlehâ muhli- san istevcebe'l-cennete ve men kâlehâ kâzi- ben asamet mâlehu ve demehu ve kâne masîruhu ile'n-nâri.

¹ 11/Hûd, 114.

Lâ ilâhe illallâhu. “Bu kelime-i tayyibenin.”

Muhyiddin İbn Arabî hazretlerinin güzel bir sözü de var burada.

“Şirk, küfürle tevhit bir arada birleşmez. Bir insan hem müslüman olsun hem gâvur olsun olmaz. Hem müslüman olsun hem müşrik olsun olmaz. *Lâ ilâhe illallah* diyorsa mü'mindir, bitti.”

Binâenaleyh;

Kelimetün azîmetün kerîmetün. “Büyük bir kelime, Allahu Teâlâ indinde çok kerimdir.”

Men kâlehâ muhlisan. “Her kim ihlâs ile bu kelime-i tayyibeyi söylese.”

İhlas, yani katkısızlık. Bu halis süt, halis yağ, halis bilmem ne diyoruz. Yani içine başka şey katılmamıştır; sade süt, sade yağ mesela neyse...

İhlas, içinde başka bir şey olmayarak sırf Allahu Teâlânın rızası için ve İslamiyetimizin iktizasından dolayı *lâ ilahe illallah* diyoruz.

İstevcebe'l-cennete. “Öyleyse bunun mukabilinde o kula cennet vacip olur.”

İhlas ile *lâ ilâhe illallah* diyen kula cennet vacib olur.

Ve men kâlehâ kâziben. “Eğer bunu insanları kandırmak için diyorsa.”

Ki, şimdi bugün olmaz ama münafıklar yine her zaman çeşitli kalıba girerler, boyaya girerler, biz de müslümanız derler, *lâ ilâhe illallah* da derler. Derler ama inanarak değil. İçi inanmıyor, diliyle insanları kandırmak için diyor.

İlk zamanlarda müslümanlar galip durumda. Galip durumda olduklarından dolayı bazı hıristiyanlar ben de müslümanım diyerekten *lâ ilâhe illallah* diyor. Çünkü müslüman olmazsa kafasının kesilmesi ve mallarının da müsadere edilmesi var. Elinden malı da gidecek, kafası da gidecek, canı da gidecek. Canım gitmesin, malıma da elleşilmesin diyerekten ben de sizdenim diyor, ben de müslümanım diyor. Ama yalancılıktan tabii, kandırmak için.

Asamet mâlehu ve demehu. “Böyle deyince hakikaten canını da kurtarır malını da kurtarır ama.” *Ve kâne masîruhu ile'n-nâri.* “Sonu yine cehennemdir.”

İnsanları kandırabilir fakat Allah'ı kandırmanın imkânı yoktur.

Bir tane daha okuyayım.

«لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْحَلِيمُ الْكَرِيمُ، سُبْحَانَ اللَّهِ
وَتَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ، وَ﴿الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ
الْعَالَمِينَ﴾. حم، حب، ك، هب، وَاِبْنُ السُّنِّيِّ، عَنْ عَلِيِّ
قَالَ: عَلَّمَنِي رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا نَزَلَ
بِي كَرُبُّ أَنْ أَقُولَ: ... فَذَكَرَهُ.»

*Lâ ilâhe illallâhu'l-halîmu'l-kerîmu
sübhanallâhi ve tebârakallâhu rabbü'l-arşı'l-
azîmi ve'l-hamdü lillâhi rabbi'l-âlemîne.*

Cenâb-ı Peygamber bu duayı Hz. Ali Efendi-
miz'e öğretmişler. Başın sıkılınca bunu oku
demişti.

«لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ تَدْفَعُ عَنْ قَائِلِهَا تِسْعَةَ وَتِسْعِينَ بَابًا
مِنَ الْبَلَاءِ، أَدْنَاهَا الَّتِي هُمُ الدَّيْلَمِيُّ، عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ.»

*Lâ ilâhe illallâhu tedfe'u an kâilehâ tis'aten
ve tis'îne bâben mine'l-belâi ednâhe'l-
hemmü.*

Lâ ilâhe illallah o kadar büyük bir kelimedir
ki, bunu can ile, ihlâs ile bir adam ağzından
çıkarır söyler, bir üç beş ne kadar söylerse...

Tedfe'u an kâilehâ tis'aten ve tis'îne bâben mine'l-belâi. “Bir kere söylemesi, 99 tane belayı insanın üzerinden def eder.”

Hiç şüphesiz!

Ednâhe'l-hemmü. “Bunların en ednâsı [aşığı-sı] kaygılar, kasavetler.”

Kaygı eder insan bazı şeyleri. Bir şeysi olur içinde. Onlar da bunun içerisinde kaybolur gider. Ama *lâ ilâhe illallahı* ihlâs ile ve devamlı olarak söylemek lazım. Mesela bir insan bir günde 100, 500, 1.000, 10.000 söyler ama kıymeti yoktur onun. Her gün söylesin de 100 defa söylesin. Her gün söylesin de 500 defa söylesin ama her gün söylesin. Her gün söylenen tevhid ile arada bir söylenen tevhidin arasında çok fark var. Az olsun ama her gün olsun. Her gün olsun, hem de vaktinde olsun. Mesela, nasıl namazlarımızın vakitleri var. O namazlarımızın vakitlerinde kılıyoruz namazı, aksaklık olmuyor. Onun gibi tevhid kelimesini de, tesbihlerimizi de bir vakit ayırıp o vakitte yapmalıyım. Şayet bir özre mebnî yapamadıysak onu ikinci bir vakitte kaza ederiz. Ama o bir ara sıra. Daima vaktinde yapmaya dikkat etmek lazım.

Sonra bir insan tevhide alışır, zikre alışır, bir vakitten sonrada yeter artık der bırakır. Bu Allahu Teâlâ'nın gadabına uğradığının alame- tidir diyor. Gerek Kur'an okumak, gerek na- maz kılmak, nafilâ namazlarda bunun içine dahil. Bir vakit kılıyor sonra o nafilâlerini, tesbihlerini bırakıyor. Bu Allahu Teâlâ'nın gadabına uğradığının alametidir diyor. Alıştığı bir şeyi bırakmak Allahu Teâlâ'nın gadabına uğramasının alametidir.

Allah muhafaza etsin.

b. Emanet Ve Güven: İmanın Bir Göstergesi

«لَا أَمْرُ أَحَدًا أَنْ يَسْجُدَ لِأَحَدٍ، وَلَوْ أَمَرْتُ أَحَدًا
يَسْجُدُ لِأَحَدٍ لَأَمَرْتُ الْمَرْأَةَ أَنْ تَسْجُدَ لِزَوْجِهَا.
طب، عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ.»

Lâ âmuru ehaden en yescüde li-ehadin ve lev emertü ehaden yescüdü li ehadin le- emertü'l-mer'etü en tescüde li-zevcihâ.

Lâ âmuru ehaden en yescüde li-ehadin. “Ben hiçbir kimsenin diğer bir kimseye secde ettiğini emretmedim.”

Etmem böyle bir şey, olmaz. Eskiden tabii büyüklerin önünde eğilip yerlere kadar kapanırlarmış. Eski âdet. Mesela bakanların olsun, reisicumhurların olsun huzuruna gittiler mi yere eğilir yer öper, birşeyler yaparlarmış eski zaman âdeti ananeleri.

Ben böyle kimseye yere eğilin de ona secde edin, ayağınızı öpün demedim demem de. Biz de böyle bir şey yok.

Ve lev emertü ehaden yescüdü li ehadin le-emertü'l-mer'etü en tescüde li-zevcihâ.

“Eğer ben böyle bir şeyi emredici olsaydım, ancak ve ancak kadına derdim ki sen kocana secde et.”

Kimsenin kimseye secde etmesi lazım olmaz, mümkün değil. Fakat öyle bir şey diyecek olsaydım ancak kadın için derdim ki, sen kocana secde et. Bunu da demedim. Demedim ama kadının hakkı kocası üzerinde kocasına son derece mutî olup, onun sözünden dışarıya çıkmamak. Onunla münakaşa etmemek, kavgaya gürültüye meydan vermemek, sözünü dinlemek onun vazifesi. Ona itaat edecek, ki ekmeğini getiriyor, yemeğini getiriyor, suyunu getiriyor, evini temin ediyor, sıcaklığını

soğukluğunu temin ediyor. Bütün işlerinde onun hamisi. Bu himayesine karşı ondan isyan sudûr ederse, o Allah'a olan isyandan beter oluyor.

Allah muhafaza etsin.

Yine imandan bahis konusu olarıktan.

«لَا إِيمَانَ لِمَنْ لَا أَمَانَةَ لَهُ، وَلَا دِينَ لِمَنْ لَا عَهْدَ لَهُ. وَالَّذِي نَفْسُ مُحَمَّدٍ بِيَدِهِ، لَا يَسْتَقِيمُ دِينَ عَبْدٍ حَتَّى يَسْتَقِيمَ لِسَانُهُ، وَلَا يَسْتَقِيمُ لِسَانُهُ حَتَّى يَسْتَقِيمَ قَلْبُهُ، وَلَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ مَنْ لَا يَأْمَنُ جَارَهُ بَوَائِقَهُ. قِيلَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، مَا الْبَوَائِقُ؟ قَالَ: غَشْمُهُ وَظُلْمُهُ؛ وَأَيُّمَا رَجُلٍ أَصَابَ مَالًا مِنْ غَيْرِ حِلِّهِ، وَأَنْفَقَ مِنْهُ، لَمْ يُبَارَكْ لَهُ فِيهِ، وَإِنْ تَصَدَّقَ لَمْ يُقْبَلْ مِنْهُ، وَمَا بَقِيَ فزَادَهُ إِلَى النَّارِ، إِنَّ الْخَبِيثَ لَا يُكْفِرُ الْخَبِيثَ، وَلَكِنَّ الطَّيِّبَ يُكْفِرُ الْخَبِيثَ. طَب، عَنِ ابْنِ

مَسْعُودٍ.»

Lâ imâne limen lâ emânete lehu ve lâ dîne limen lâ ahde lehu. Ve'l-lezî nefsi

*muhammedin bi-yedihi lâ yestekîmu dînü
abdin hattâ yestekîme lisânühu ve lâ yes-
tekîmu lisânühu hattâ yestekîme kalbühu ve
lâ yedhulu'l-cennete men lâ ye'menü câruhu
bevâikahû kîle yâ rasûlallâhi me'l-bevâiku
kale ğaşmühu ve zulmühu ve eyyümâ raculin
esâbe mâlen min ğayri hıllihî ve enfeka min-
hü lem yübâarak lehu fîhi ve in tesaddeka lem
yukbel minhu ve mâ bekıye fezâdühu ile'n-
nâri. Inne'l-habîse lâ yükeffiru'l-habîse
velâkinne't-tayyibe yükeffiru'l-habîse.*

Emanet biliyorsunuz çeşitli.

Lâ imâne limen lâ emânete lehu. “Emanete
riayet etmeyen insanın imanını iman değildir.”

Emanet!

Emanet nelerdir?

Ahmet Bey gelir size, “Şu paralarım sende
dursun ben gelinceye kadar.” der.

“Şu malım, ben gelinceye kadar sen şu benim
malıma bak, evimi gözet.” der.

Bunlar birer emanet olmakla beraber, bir sır
olarak bir söz de söyler ki;

“Bunu sen kimseye söyleme. Ben sana söylü-
yorum başkalarına söyleme.” [der,] bu da bir

emanettir. Onu başkasına söylediğin takdirde emanete hıyanetlik etmiş olursun.

Asıl emanet, *esteîzubillah*.

﴿إِنَّا عَرَضْنَا الْأَمَانَةَ عَلَى السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
وَالْجِبَالِ فَأَبَيْنَ أَنْ يَحْمِلْنَهَا وَأَشْفَقْنَ مِنْهَا وَحَمَلَهَا
الْإِنْسَانُ﴾

*Innâ aradne'l-emânete ale's-semâvâti ve'l-ardi ve'l-cibâli fe-ebeyne en yahmilnehâ ve eşfekne minhâ ve hamelehe'l-insânü.*²

Bu emanet, Cenâb-ı Hak yerlere göklere, dağlara taşlara, “Benim bir emanetim var, kim alır bu emaneti üzerine?” dedi, hiç birisi buna yanaşamadı. Yer de dayanamadı, gök de dayanamadı, dağlar da dayanamadı; “Aman yâ Rabbi! Bu emaneti bize verme!” dediler.

Ve hamelehe'l-insânü.

İnsan dedi, “Ne var bu emanetin altında yâ Rabbi?”

Bu emanete riayet edersen cennet var.

“Eh biz kabul ettik bu emaneti.” dedi.

Nedir bu emanetler?

² 33/Ahzab, 72

İslâm dini.

İslâm dini bize emanettir. Kelime-i şehadet emanettir. Kur'an emanettir. Namaz emanettir. Camiler emanettir. Memleket de emanettir. Bu memleketin müdafaası, muhafazası bizim üzerimize yüklenmiş.

İslâmlık ise bunların hepsine riayettir. Namazında kusur ediyorsan, orucunda kusur ediyorsan, Kur'an'ında kusur ediyorsan, memleket hizmetlerinde kusur ediyorsan emanete riayet etmemiş sayılırsın.

“Emanete riayet etmeyeyince de.” *Lâ imâne limen lâ emânete lehu.* “Senin imanın hakiki bir iman değil.”

Sağlam bir iman değil, zayıf bir iman.

Zayıf iman demek ne demek?

Akşam okudum, *ke'l-meyyiti* diyor.

Âciz misin?

Ke'l-meyyiti. “Ölü gibisin.” diyor.

Burada mesela bir çok hadiseler oluyor ya, o hadiselerde acizsin, bakamıyorsun, böyle çaresiz duruyorsun. Eh işte senin ölüden farkın yok. Ölü gibisin sen. Bir hayra karışamıyorsun, bir hayra, bir işe yarayamıyorsun. Hastasın. *Ke'l-meyyit.* “Ölü gibisin.”

Haa, imanın var ama bunları yapamıyorsun, *ke'l meyyit*.

Neden?

Dünyayı tercih etmişsin, dünya işlerinden koparamıyorsun kendini. İbadete gelemiyorsun, Kur'an'ı [belleyemiyorsun.]

Kur'an'ı bellememek bir müslüman için ne kadar acı bir şeydir!..

Bir tane yahudi bulabilir misiniz ki Tevrat'ını okuyamasın ve Tevrat'ını bilmesin?

Bir tane ermeni, rum bulabilir misiniz ki İncil'ini okumasını da bilmesin?

Ve maalesef dış memleketlerden birçok böyle broşürler geliyor, Hıristiyanlığı methediyor, Hıristiyanlığı bize tavsiye ediyor. Dinini bilmeyen elbette o tarafa kayar. Dinini öğrenememiş bir insan aldanır.

Onun için Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*'in sözü pek doğrudur.

Lâ imâne limen lâ emânete lehu.

Kısa bir tâbir.

“Emanete riayet etmeyen insanın imanı [kamil iman değildir.]

İmansız değil, imansızdır demiyor. İmanı vardır ama çok uzak bir iman. Hasta yani işe yaramıyor. *Ke'l-meyyit.*

[*Ve lâ dîne limen lâ ahde lehu. Ve'l-lezî nefsu muhammedin bi-yedihi lâ yestekîmu dînü abdin hattâ yestekîme lisânühu. ...*]

Konuşmamızın içerisinde bunu kendimize rehber etmeliyiz. Konuşmamızın içinde katiyen yalan bulunmamalı. Dilimiz daima doğru söylemeli. Ne pahasına olursa olsun.

Ama zararımıza olabilir?

Olsun varsın ne yapalım. Doğruyu söylemek vazifemiz.

Yalnız bazı yerlerde cevaz verilmişse de yine doğruluktan insan şaşmamalı.

Yine Muhiddin Arabî hazretleri diyor ki. Yarın kıyamet kopacak ya. Terazide iyiliklerimiz kötülüklerimiz tartılacağız ya. Bu terazi senin terazindir diyor. Sen bu teraziyi günü gününe tartmazsan, hareketlerini bu terazide tatbik etmezsen, âhiretteki terazi berbat senin için. Binâenaleyh senin terazin burada tartılacak. Her gün kendini terazine koyup mizan yani nefsinin ölçüsünü kendin tatbik edeceksin.

“Ben bugün bu işi yaptım, yaptığım bu işler uygun bir iş değilmiş. Müslümanlığa yakışır bir iş değil. Nasıl oldu ben bunları yaptım?” diye derhal tevbekâr olup bir daha o işi yapmama-ya çalışmak, o senin mizanındır. Bunu her müslüman bu mizanı elinden bırakmayacak.

İşi var, para da kazanacağız burada ama yalan söyleyince bu mizanı bozar.

Yalan müslümana katiyen yakışmaz, hile de yakışmaz. Binâenaleyh ölçeceksin, eğer bugün bir yalan kaçırdıysan, bir hile yaptıysan akşama yalvara yalvara Cenâb-ı Hakk’a, hem gözlerinden de yaşlar akıtaraktan; “Aman yâ Rabbi! Ben bundan pişman oldum, bir daha yapmayacağım!” diye de af istemek lazım.

Bu ölçüyü yapamadın mı, bu nefsin hesabını yapamadın mı perişanlıktır âhiretin!

Ve lâ yestekîmu lisânühû. “Dilinin doğru olmasının da imkân yoktur.” *Hattâ yestekîme kalbühû.* “Kalbi doğru olmadıkça insanın dili de doğru olmaz dini de doğru olmaz.”

Dininin doğruluğu, dilinin doğruluğu kalbinin doğruluğuna bağlı.

Kalp dediğimiz bu bizim vücudumuzun yaşamasına sebep olan et parçası değil.

Vücudumuzun yaşamasına yarayan, o kalp dediğimiz, doktorlarımız nabızlarımızdan anlıyorlar nasıldır diyerekten. Kalp o değil. Kalp Allahu Teâlâ ile kulun arasındaki bir rabıttır. Ama bu da vasıttır oraya. Binâenaleyh bunun doğruluğu lisanın doğruluğuna, lisanın doğruluğu da dinin doğruluğuna insanı sevk eder.

Onun için kalbin doğru olması için de evâmir-i ilahiye'nin dışına çıkmamak lazım. Evâmir-i ilahiye'nin dışına çıkan [sapıtmış olur.] Çünkü rvâmir iki kısım. Yalnız [evâmir-i ilahi] deniyor ama bu hem hayırlar hem günahlar. Günahlardan kaçmak ve ibadetleri yapmak suretiyle kalp doğru olur. İbadeti yapmıyor, haramdan da kaçmıyorsun, “Sen benim kalbime bak!” demek hayaldir bu, masaldır bu.

Ve lâ yedhulu'l-cennete. “Cennete giremezsin.”

Hiç giremez demek değil yalnız. Cezasını çekip öyle girer. Ceza çekmeden cennete giremez.

Men lâ ye'menü câruhu bevâikahû. “Komşusu şerrinden emin olmadığı müslüman cennete giremez.”

Bakınız ne kadar mühim! Tâbir bu.

Kîle. Bevâik kelimesini Araplar bilmiyor. Diyorlar ki;

Yâ rasûlallâhi me'l-bevâiku. “Bevaik dediğin nedir senin?”

Kale ğaşmühu ve zulmühu. “Diyor ki, komşu, eziyet ediyor, zulüm ediyor komşusuna. Bu zulüm, bu eziyet bevâiktir ki onların cennete girmelerine mâni olur.”

Ve eyyümâ raculin. “Herhangi bir adam.”

Esâbe mâlen min ğayri hıllihî. “Para kazandı ama helalsiz olarak.”

Min ğayri hıllihî ve enfeka minhü. “Gayri meşru bir şekilde para kazandı, o kazandığı paradan bol keseden infak ediyor, önüne gelene bol bol veriyor.” *Lem yübârak lehu fîhi.* “Ondan bir hayır göremez o adam.”

Bu verdiği, haramdan kazandığı paraları nereye verirse versin kendisine bir faydası yoktur.

Ve in tesaddeka lem yukbel minhu. “Ne kadar tasadduk ederse etsin ondan bir fayda yok ona.”

Lâ yukbel. “Kabul olmuyor.”

Hacca gider kabul olmaz, umre yapar kabul olmaz, zekat verir kabul olmaz. Olmaz, çünkü kök helal değil.

Ve mâ bakıye. “Öldü, geriye çok kaldı.”

Dağıtamadı çok kaldı geriye.

Fezâdühu ile'n-nâri. “Onlar da onun cehenneme götürür.”

Onlar da onu cehenneme götürür çünkü sorulacak;

Bunu nereden kazandın nereye harcadın?

Hem kazanç sorulacak hem de harcadığın yer sorulacak.

Diyor ki, sen bunun cevabını vermeden kıyamet gününde adamın yerinden ayırmayacaklar.

Bu dört sorgunun cevabını verirken birisi, Bunu nereden kazandın nereye harcadın?

Gençliği nerede harap ettin?

Bu da onun içersin de.

Çünkü;

c. Namaz Ve Dinin Yeri: İmanın Sınavı

İnne'l-habîse lâ yükeffiru'l-habîse. “Hiçbir zaman habis habisi temizlemez.” *Velâkinne't-tayyibe yükeffiru'l-habîse.* “Ne zaman tevbe eder, istiğfar eder sahiplerine bunları

verirsin. Bir daha da yapmamaya kastedersin, bırakırsın o zaman olur.”

Hediye gönderirse, hediye câiz olur fakat sahibi sevap alamaz diyor. Sahibi sevap alamaz. Hediyeler verilir, birbirinize hediye veriniz ki sevişmenize sebep olsun. *Tehâdev*. [Hediyeleşiniz] diyerekten emir var ama bunun altında sevap da var. Hem sevap var hem sevişmeye vesile olacak. Binâenaleyh haramdan kazanılan paralardan ne sevap var ne de sevişmeye vesile olabilir. Belki araların açılmasına vesile olabilir.

Yine buyuruyor.

Bunlar ne güzeldir, ezberlemek lazım bunları.

«لَا إِيمَانَ لِمَنْ لَا أَمَانَةَ لَهُ، وَلَا صَلَاةَ لِمَنْ لَا طُهُورَ لَهُ، وَلَا دِينَ لِمَنْ لَا صَلَاةَ لَهُ، وَمَوْضِعَ الصَّلَاةِ مِنَ الدِّينِ كَمَوْضِعِ الرَّأْسِ مِنَ الْجَسَدِ. طس، عَنِ ابْنِ عُمَرَ.»

Lâ imâne li-men lâ emânete lehu ve lâ salâte li-men lâ tuhûra lehu ve lâ dîne li-men lâ salâte lehu ve mevdiu's-salâti mine'd-d'ini ke-mevdi'i'r-ra'si mine'l-cesedi.

Lâ imâne li-men lâ emânete lehu. “Emanete riayet etmeyen adamın imanı iman değildir.”

Şimdi bakınız!

Ve lâ salâte li-men lâ tuhûra lehu. “Abdesti olmayanın namazı namaz değildir.”

Olur mu namazı?

Abdestsiz adamın namazı olur mu?

Şart olmayınca meşrut olur mu?

Olmaz. İman da nasıl şart, namaz da nasıl şart. İmanda da öyle.

Ve lâ salâte li-men lâ tuhûra lehu. “Taharete riayet etmeyen insanın namazı da namaz değildir.”

Abdesti ne kadar güzel olursa olsun. Taharetini temizlememiş ise. O taharet de iki kısımdır. İtikadı temiz değilse o namaz namaz olmaz.

Bak bu mühimdir ama!

Ve lâ dîne. “Dini de yoktur onun.”

Dini yoktur, açık tâbirle.

Li-men. “Şol insanın ki.” *Lâ salâte lehu.* “Namazı yoksa dini de yoktur.”

“Eh hocaefendi, bizim itikat kitaplarımızda der ki, *lâ ilâhe illallah* diyen insan kabahat

de etse, kusur da etse, namazını da yapamasa müslümandır yine?”

Bizim de itikadımız öyledir. Namaz kılmaz, bazen kılar bazen kılamaz. Günahkârdır ama İslâm'dan çıkmamıştır. Biz hiçbir kimseyi de şu kabahati yapıyorsun bu kabahati yapıyorsun, camiye de gelmiyorsun sen müslüman değilsin diyemeyiz.

Olmaz!

Çünkü bunlar;

Ve lâ dîne li-men lâ salâte lehû. “Namazı olmayanın dini tam din değildir.”

Tamdan, eksik [manasını] anlamak lazım. Tam din değildir, kamil değildir, olgun değildir. Kavunun hamı bir şeye yaramıyor, karpuzun hamı bir şeye yaramıyor, meyvanın hamı bir şeye yaramıyor çöplüğe gidiyor. E dinin de kemali olmayanı âcizdir, acizlik *ke'l-meyyit* diyor.

Onun için *ve lâ dîne* diyor.

Evet biz Müslümanlıktan çıkarmıyoruz ama Allah biliyor işi. Allah kimin sâdık kimin kâzip olduğunu biliyor.

Binâenaleyh lâ ilahe illallah dedin, ben seni tasdik ettim ki yâ Rabbi, sen birsin. Bütün

varlıkların sahibi sensin. Bu kitapta senin kitabındır. Bu kitabın da bana namaz da emretmişsin. Sen boşuna bir emir etmezsin. Yanlış bir emir vermezsin. Bizim zararımıza da bir emrin yoktur. Bütün emirlerin bizim faydamız içindir. Yasakların da yine bizim faydamız içindir. Senin yasaklarını da kabul ediyorum, tanıyorum senin yasak dediğini. Yapıyorum onları. Emirlerin olan ibadet ve taatlerine gelince onu da boş veriyorum.

Öyleyse benim *lâ ilâhe ilallahım* ne kadar kıymetli oldu şimdi?

Müslümanım dedim. Sana da inandım birsin dedim. Eşin yok, misalin yok. Bütün varlık senin. Yer senin gök senin. Yerde gökte ne var hepsi senin. Şu benim bak nasıl yaratmışın. Beni bir daha yaratacak senin gibi kuvvet sahibi bilmiyorum ben. Yoktur da öyle bir şey. Gözüne bak hayran olursun. Kaşına bak hayran olursun. Aklına bak, gökte uçuyor bugün insan bütün ağırlığıyla beraber. Binlerce tonuyla, yüzlerce tonuyla beraber tâ aya kadar da gidiyor. Bu zekayı veren kuvvet kudretin sahibi Allah. *Allahu celle ve alâ* bu kadar insana ilim vermişken ben kendi zevkime al-

danıyorum, keyfime aldaniyorum. Onun emri olan namazı ihmal ediyorum, onun emri olan orucu ihmal ediyorum.

Dün duydum ki, diyorlarmış ki bazı sapıklar, “E bu Kur’an’ı Türkçe yapalım canım. Arapça bundan biz bir şey anlamıyoruz.”

Birisi demiş ki;

“Peki Kur’an’ı Türkçe yapalım, sen bir şey anlamıyorsun ama oruçta mı Arapça?” demiş. “Orucu niye tutmuyorsun sen?”

Kur’an’ı okuyamıyorsun, bilmiyorsun Arapça olduğu için. Fakat oruç Arapça değil, zekat Arapça değil, hac Arapça değil. Bunlar herkesin bilmesi lazım, bunları yapmıyorsun da işin gücün fesatlık.

Bu Kur’an’ı Türkçe yapacaksın da ne olacak? Yüz taneden fazla tefsir var. Yüz çeşit tefsir var türkçeleşmiş. Bir tane değil yani. Hangisini okursan, işte kenarlılar var kenarsızlar var. Kur’an’ın manasını anlatan bütün yekpare tefsirler var. Fakat sen onları tatbik etmedikten sonra Türkçe değil bilmem nece okusan da farketmez.

Ve lâ dîne li-men lâ salâte lehû. “Namazı olmayanın dini din değildir.”

Gavur da değildir. Gavur da değildir müslüman yine ama şimdi Araplar namaz kılmayanları tekfir ederler. Şimdi bu hadislere dayanarak tekfir ederler ama biz tekfir edemeyiz. Tekfir edemeyiz, Allah hidayet etsin deriz. Bugün hidayetten mahrum, kusurlu. Allah hidayet etsin de söylediği *lâ ilâhe illallahın* neye delalet ettiğini anlasın ve bilsin doğru yoldan ayrılmasın.

Şimdi bak!..

Ve mevdu's-salâti mine'd-d'ini. “Ama şimdi sana din ne demek olduğunu anlatayım.” diyor.

Dinde namazın yerinin ne olduğunu anlatayım, iyi dikkat edin.

Ve mevdu's-salâti mine'd-d'ini. “Dinde namazın mevkii, dinde namazın yeri.” *Ke-mevdi'i'r-ra'si mine'l-cesedi.* “Şu cesetteki baş gibidir.” diyor.

Şu cesetteki baş neyse namaz da imanın içerisinde, dinin içerisinde budur.

Canım ben namaz kılmayayım da olur.

O başını alalım da olmasın, yaşa bakalım.

Başını aldığımız vakitte yaşamak mümkünse namazsız da Müslümanlık olur diyelim.

Ne güzel bağlamış. Başsız vücut olması mümkün değil, namazsız müslümanlık da olmaz Müslümanlıkta.

Ama kusurlu kılıyoruz.

[Olsun,] biz evliyâ değiliz ki, peygamber de değiliz. O evliyaların [namazı başka.] Tabi böyle kusurlu kılacağız ama emirdir yapacağız. Emre imtisalen yapıyoruz.

“Sen kıl dedin yâ Rabbi! Ben de geldim işte Allahu Ekber!”

Bu [namazı kılmamak] ne büyük bahtsızlık yahu!

Duruyorsun huzura, “Allahu Ekber! Yâ Rabbi! Bütün büyüklerin büyüğü sensin. Bütün varlık senin. Ben de senin divanına geldim, elimi de bağladım. Elimi de bağladım, boynumu da büktüm. Senin huzurunda şimdi senin kitabından parçalar okuyarak [namazımı kılıyorum” diyorsun]. En evvela *Elham*’ı okuyacaksın diyor . *Elham* da kâfi.

Allah kusurumuzu affetsin.

Diyor ki,

Bi-ihתיâci’n-nâsi ileyhi. “İnsanların namaza ihtiyacı.”

İnsanların namaza ihtiyacı vücudun başı olan ihtiyacı gibidir.

“Eh namazsız da yaşıyor bugün insanlar. Bir sürü insan bugün namaz bilmiyor ve kılmıyor da. E onları ne yapacağız?”

Bir yerde okudum da hoşuma gitti. İşte yer-yüzünde Allah tanımayan, Allah’ı bilmeyen çok insan var. Peygamberi bilmeyen çok insan var, kitap bilmeyen çok insan var. Hele Afrika’da, Hindistan taraflarında sürüyle.

Yamyam dedikleri insan yiyenler yok mu orada?

Okuyup dinleyip duruyoruz ya, yamyamlar insanları yerlermiş. İşte bunlar ne Allah biliyor ne Peygamber bilir. Cahil. Dağda büyümüş, insanlık da taşımaz yani yabani mahluk. Ama o da insan. Yaşıyor. İş de işliyor. Fabrikalarda çalışıyor, her şey yapıyor. Yemesini içmesini biliyor insanca.

Aziz kardeş!

Bu iman denilen şey öyle bir cevher ki, öyle bir cevher ki tarifine gücümüz de yetmez. O cevher öyle insanların boyuyla posuyla ölçülür bir şey değil. Herifin pazuları var böyle

tuttuğu yeri koparır. Ayakları öyle. Ama kıymeti yok ki. Çünkü içi yok. Boş.

Allahsız insanın nesi olur yahu?!

Allahsız insan işte! Bu kadar yani. Ne din var ne iman var. Fırsat eline geçti mi her istediğini yapar.

«لَا بَأْسَ رِيحَانَةٌ يَشُمُّهَا. الْحَاكِمُ فِي «الْكُنَى»، عَنْ

أَنَسٍ سُئِلَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنِ

الرَّجُلِ يُقَبِّلُ امْرَأَتَهُ فِي رَمَضَانَ، قَالَ: ... فَذَكَرَهُ.»

Lâ be'se rayhatün yeşümmühâ.

Sallallahu aleyhi ve sellem'den sormuşlar;

“Yâ Resûlallah! Ramazan'da efendisi hanımını öpüyor. Ne lazım?” demiş.

Cenâb-ı Peygamber demiş ki;

“Bir şey lazım gelmez. O senin kokundur, koklar. O senin bir gülündür, koklar.”

Fakat ulemalar sonra bunu izah etmişler.

Gençlere câiz değildir. Gençler bunu yaparken

nefisleri galebe çalar, şehvetleri galebe

çalar günah işlerler. Ama yaşlı başlı, şehvet-

ten kesilmiş insanlar için caizdir. Bu yaşlı bir

insan şehvetten kesilmiş. Yaşlı insan şehvet-

ten kesilmiş onun için beis yok. Fakat genç

için dinî bakımdan beis vardır. Yapmaması daha evladır.

«لَا بَأْسَ بِالْغِنَى لِمَنِ اتَّقَى، وَالصِّحَّةُ لِمَنِ اتَّقَى
خَيْرٌ مِنَ الْغِنَى، وَطَيْبُ النَّفْسِ مِنَ النَّعِيمِ. حم، ه
ك، هب، وَالْبَغْوِيُّ، وَالْحَكِيمُ، عَنْ يَسَارِ بْنِ عَبْدِ»

*Lâ be'se bi'l-ğınâ li-meni't-tekâ ve's-sihhatü
li-meni't-tekâ hayrun mine'l-ğınâ vetîbu'n-
nefsi mine'n-ni'ami.*

Zenginlikle fakirlik lehinde aleyhinde iki farklı söz var burada. Bazı kimseler zenginliği metheder bazı kimseler fakirliği metheder. Zengin de lazım fakir de lazım. Fakirsiz zenginlik olmaz, zenginliksiz fakir olmaz. İkisi de lazım.

Şimdi burada Cenâb-ı Peygamber buyuruyor ki;

d. Zenginlik Ve Takva: İkisi Birlikte Olmalı

Lâ be'se bi'l-ğınâ. “Zenginlikte beis yoktur.”

Zengin ol. Ne kadar istersen ol.

Li-meni't-tekâ. “Ama Allah'tan korktuğun müddetçe.”

Eğer Allah'tan korku varsa içinde, zenginlik senin için faydalıdır. Ondan hayırlara harcarsın, haramdan kazanmazsın helalden kazanırsın. Kimsenin hukukuna tecavüz etmezsin. Fakir fukarayı, muhtaçları daima gözetirsin, yardım edersin. Bu zenginliğe can kurban. Bu ne kadar zengin olursa olsun. İttikâ var, haramdan yapmıyor, ibadeti de terk etmiyor. Helalden kazanıyor ve helal olan lüzumlu yerlere harcıyor. Böyle zenginlik can kurban. Eğer ittikâsı yoksa; namazı kılamıyor, orucu da tutamıyor, zekatı da veremiyor. Zekat borç [farz] başka. Bir de hayır var, zekattan gayrıdır o. O farz namaz gibi onu ödeyeceksin. Ondan sonra ayrıca da hayırla iştirak edeceksin. Ben zekatımı verdim artık bana lüzum yok dedi miydi olmadı o. Hem zekatını vereceksin hem de kazancından ayrıca yine ihtiyaç zamanlarında muhtaçlara yardım edecek insan.

Binâenaleyh böyle ittikâ sahibi olursa zenginlik ona ne mutlu!

Zenginlik ona ne mutlu!

Ve's-sihhatü. “Sihhat da hayırlıdır.”

Kimin için?

Li-meni't-tekâ hayrun mine'l-ğınâ. “Allah'tan korkan için [sihhat zenginlikten hayırlıdır].”

Çünkü ibadet taat sıhhatla olur. Ama o ki ibadet taat edemiyor ve yasaklara da hücum ediyor. Gençliğine kuvvetine güveniyor, gencim kuvvetliyim diyor. İbadet de etmiyor ve fenalıkları da günahları da işliyor. Bunun için sıhhat hiçbir zaman hayırlı değildir. Sıhhatin hayırlısı Allah'tan korktuğun müddetçedir. Sıhhat istiyoruz, Allah'tan korktuğu müddetçe sıhhat insanlar için hayırlıdır. Çünkü ibadet taat de sıhhatle yapılır ancak. Paralar da sıhhatle kazanılır, hayırlara da iştirak yine hep sıhhatle olur. Ama o sıhhatin yanında Allah korkusunun olması lazım. Kimseye tecavüz etmez kimseden bir yardım istemez.

Ve tîbu'n-nefsi mine'n-ni'ami. “İnsanların gençlikçe, nefislerini meşru yollardan teskin etmeleri.”

Nefislerinin teskinini meşru yollardan yapınca kalp nurlanır, diyor.

Meşru yollardan nefislerin teskini kalbi nurlandırır. Onun için Cuma namazlarına

gitmezden evvel nefislerini teskin ederlermiş de Cuma namazına [öyle giderlermiş.] Gusül abdesti alıyor ve o suretle gidiyor ki artık nefsi mutmain, gönlü mutmain ve rahat içerisinde nur olaraktan, nurlanaraktan gidiyor.

Onun için;

Ve'l-ğınâ bi-ğayri takvâ heleketün. “Zenginlik takvasız helâktır.”

Helaki mucip olur, mahvına mucip olur.

Li-ennehu yecme'uhû min ğayri hakkihî. “Çünkü onu haksız olaraktan toplamış.”

Bakıyorsun az zamanda milyoner oluyor adam.

Az zamanda milyoner olmak nasıl olur bilmem ki?!

Bununla beraber *ve yemne'uhû hakkahû.* “Ondan sonra hakkını da vermiyor.” *Ve yede'uhû fî ğayri hakkihî.* “Ondan sonra haksız yerlerde, sinemalarda, balolarda, kumar yerlerinde, zina yerlerinde, vesaire yerlerde harcıyor onları.”

Onun için ne oldu?

Helâk oldu.

O zaman takvâsı olursa ne mutlu! Olmadı mıydı işte insanı böyle helake sürükler götürür.

Sıhhat de böyle, tâb-i nefis de böyle.

«لَا بَأْسَ وَلِيَنْصُرَنَّ الرَّجُلُ أَخَاهُ ظَالِمًا أَوْ
مَظْلُومًا. إِنْ كَانَ ظَالِمًا فَلْيَنْهَهُ، فَإِنَّهُ لَهُ نَصْرٌ؛ وَإِنْ
كَانَ مَظْلُومًا فَلْيَنْصُرْهُ.» م، عَنْ جَابِرٍ.

Lâ be'se ve'l-yensuranne'r-raculü ehâhü zâlimen ev mazlûmen. İn kâne zâlimen fe'lyenhehu fe innehu lehu nasrun ve in kâne mazlûmen fe'lyensurhu.

Lâ be'se. “Yine beis yok ki.” *Ve'l-yensuranne'r-raculü ehâhü.* “Kişi kardeşine yardım etsin. Kişinin kardeşine yardım etmesi.” *Zâlimen ev mazlûmen.* “İsterse o kardeşin zalim olsun isterse mazlum olsun.”

Zalime de yardım edeceksin mazluma da yardım edeceksin.

Yâ Resûlallah! Zalime nasıl yardım edilir?

İn kâne zâlimen fe'lyenhehu. “Zalimi zulmünden men et.”

Zalimi zulmünden men et yapamасыn o zulmü. Zalime destekçi olma. Zalimin yardımcısı olma.

Ne kadar incede bir söz! Çok mühimdir! Zalimin destekçisi olma! Yardımcısı olma, onun zulmünden men edebileceksen ne mutlu sana.

Ve'l-yensur. “Bunu yap.” *Fe-innehu lehu nasrun ve in kâne mazlûmen fe'lyensurhu.* “Mazlumsa zaten nasıl olsa nusret [yardım] edeceksin.”

Şöyle bir hikâye aklıma geldi.

İki kişi dövüşüyorlarmış. Birisi zalim birisi mazlum. Adam da kafasını çevirmiş geçmiş oradan. “Bana ne!” demiş. “Dövüşüyorlar dövüşüyorlar!”

Ölmüş mezara girmiş. Melekler yapışmış yakasına, pat pat indiriyorlar sopaları.

“Yahu ben namazımı bırakmadım, orucumu bırakmadım. Hiçbir kusurum yok, ne diye dövüyorsunuz beni?”

“Haa!” demişler ki, “Sen filan vakit filan yerden geçerken iki kişi kavga ediyordu da o mazluma yardım etmedin. O mazlumu kurtarmadın o zalimin elinden. O mazlumu

zalimin elinden kurtarmadığının cezası bu!” diyorlar.

Onun için aziz kardeş nemelazımlık Müslümanlıkta yok. Zulüm başını alıp gidiyor. Zalim başını almış gidiyor. E biz de onu destekliyoruz. Alsana diyoruz.

«لَا بَأْسَ أَنْ يُقَلِّبَ الرَّجُلُ الْجَارِيَةَ، إِذَا أَرَادَ أَنْ
يَشْتَرِيَهَا، وَيَنْظُرَ إِلَيْهَا مَا خَلَا عَوْرَتَهَا، وَعَوْرَتَهَا مَا
بَيْنَ رُكْبَتَيْهَا إِلَى مَعْقَدِ إِزَارِهَا. طَب، قَد، عَد وَضَعَفَهُ،
عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ.»

Lâ be'se en yukallibe'r-raculü el-câriyete izâ erâde en yeşteriyehâ ve yenzur ileyhâ mâ halâ avratehâ ve avratühâ mâ beyne rukbeteyhâ ilâ ma'kadi izârihâ.

Arabistan'da eskiden hizmetkârlar satılırmış. Hizmetkar, cariye dedikleri o kadınlar satılırmış. Esir olarak vaktiyle bunu düşmanlardan alıyorlar. O aldıkları esirleri sonra satıyor parayla. Bu kadın kısmını alırken, bakalım kadın işe yarar mı yaramaz mı diyerekten önüne arkasına şöyle boyuna posuna bakmak caizmiş demişler. De, ondan istifade

ederekten de bizim bazı kişilerimiz işte alacakları kızlara da böyle bakmak diye, işte nişanlanırlar gezerler oynaşırlar, bilmem ne yaparlar. Bazen nikahlar olur bazen bozular.

Bu cariye için câiz, cariyeden gayrısı için câiz değil. Kadını, alacağım kadını bir göreyim ben dersin sen. Görürsen onu, o kadın seni görmeden görürsün. Sokaktan geçerken işte senin istediğin kadın budur derler. Bakarsın şöyle, o kadar görürsün.

Yoksa onunla gideyim de kaş kaşa, göz göze oturalım konuşalım da bakalım anlaşabilecek miyiz anlaşamayacak mıyız?

Bu devrin icabı. Bu câiz olmaz. Bugün beğenirsin yarın da beğenmezsin.

«لَا بَأْسَ بِإِسْبَالِ الْأِزَارِ إِلَى نِصْفِ السَّاقِ أَوْ
الْكَعْبَيْنِ، فَإِنَّهُ كَانَ فِيْمَنْ [كَانَ] قَبْلَكُمْ رَجُلٌ خَرَجَ
وَعَلَيْهِ بُرْدَانٍ يَتَبَخَّرُ فِيهِمَا، فَنَظَرَ اللَّهُ إِلَيْهِ مِنْ
فَوْقِ عَرْشِهِ، فَمَقَّتَهُ وَأَمَرَ الْأَرْضَ فَأَخَذَتْهُ، فَهُوَ
يَتَجَلَجَلُ فِيمَا بَيْنَ الْأَرْضَيْنِ. فَاحْذَرُوا وَقَاعِ اللَّهِ
عَزَّ وَجَلَّ. ابْنُ لَالٍ، عَنْ جَابِرِ بْنِ سُلَيْمٍ.»

Lâ be'se bi-ısbâli'l-izâri ilâ nısfı's-sâki evi'l-ka'beyni. Fe-innehu kâne fî men kâne kable-küm raculün harace ve aleyhi bürdâni yetebahteru fîhimâ. Fe nazarallâhu ileyhi fevki arşihin fe makatehu ve emera'l-arda fe eha-zethu fe hüve yetecelcelü fî mâ beyne'l-ardîne. Fe ehzerû vekâi'allâhi azze ve celle.

Tabi Arapların giydiği elbiseleri biliyorsunuz işte. Entariden ibaret bir şey. Onu bazen topuklarına kadar, yerlere kadar uzatmak var. Bir de sâk dedikleri, şu diz kapağı ile topuk kemiği arasındaki yere diyorlar. Bu yarı yarıya olursa yani diz kapağından biraz aşağı oldu muydu câiz olur. Ama diz kapağından topuklara kadar bunu indiriyorsa bu şeref alameti oluyor. Şimdi bugün kızlarımız da pantolon yapmışlar, pantolonların uçları yerlerde sürünüyorlar. Pantolon giymesi zaten câiz değil. Caiz olmamakla beraber bir de onu uzun yaptığı yerde sürünürcesine [giymek...]

Dediler ki;

“Topukları çok uzundur Hocaefendi. O topuklu ayakkabıyı giyince sürünmüyor yerde.” dediler.

Allah korusun!

Gavurluğu taklit etmekten müslümanlığı taklit etmek daha güzeldir. Gavurların her yaptığını beğenip özenmek müslümana yakışmaz zaten yahu.

Fe-innehu kâne fî men kâne kableküm racülün. “Bir hikâye olaraktan Cenâb-ı Peygamber diyor ki. Sizden evvel bir adam var idi.” *Kableküm.* “Yani evvelden.” *Racülün harace ve aleyhi bürdâni.* “Gayet güzel giyinmiş bir elbise.” *Yetebahteru fîhimâ.* “Onunla çalım satıyor, kurumlanıyor.”

Bakın bana, iyi bakın bana diyor. Üstündeki elbiseler işte İngiliz kumaşından, şu kumaştan bu kumaştan, çeşitli kıymetli kumaşlardan yapılmış bir şey.

Fe nazarallâhu ileyhi. “Allah ona şöyle bir baktı ki o çalımına yani o yapışına.”

Dedi, sana yakışır mı ey kulum bu kadar? Bak bu kadar fukarâ, zuafâ var, bîçareler var. Bu bin liralık elbise giyeceğine yüz liralık bir elbise giyeyim de [deyip,] bunun 900 lirasını memleketin ihtiyacı olan zuafaya, fukaraya harcasaydın olmaz mıydı?

Fe-nazarallâhu ileyhi fevki arşihin fe-makatehu. “Onu gazaba uğrattı.” *Ve*

emera'l-arda. “Yere dedi ki.” *Fe-ehazethu.* “Yer onu yuttu.” *Fe-hüve yetecelcelü fîmâ beyne'l-ardîne.* Yerin altında mütemadiyen şimdi yürümekte.”

Bağıra bağıra, inleye inleye gitmekte. Acaba Karun mudur bilmem. Karun’u da yer yutmuşta, belki ona ait olabilir.

Fehzerû. “Siz bu gibi hallerden sakının, gurur verecek elbise giymeyin.”

Haa, dün okudum Cenâb-ı Peygamber’e bir esvap getirmişler, hediye. Güzelce bir şey.

Namaza durmuş. Giymiş namaza durmuş. Bir rivayette, derhal çıkarmış;

“Götürün bunu bana veren adama verin, benim eski esvaplarımı getirin. Benim huzuruma mâni oldu bu esvap.” demiş.

Benim huzuruma mâni oldu bu esvap. O, o demek değildir ya, yani o bize.

“Siz böyle yaparsanız sizin huzurunuzu men eder.” [demek.]

Ona bir şey olmaz.

Fehzerû vekâiallâhi azze ve celle. “Cenâb-ı Hakk’ın bu gibi şeylerinden kendinizi koruyun.”

«لَا بَأْسَ بِتَعْلِيْقِ التَّعْوِيْذِ مِنَ الْقُرْآنِ قَبْلَ نَزْوِلِ
الْبَلَاءِ، وَبَعْدَ نَزْوِلِ الْبَلَاءِ. أَبُو نَعِيْمٍ، عَنِ عَائِشَةَ.»

*Lâ be'se bi-ta'lîki't-ta'vîzi mine'l-kur'âni
kable nüzûli'l-belâi ve ba'de nüzûli'l-belâi.*

“Kur'ân-ı Azîmüşşan'dan tecrübe edeceğimiz şeyler, bilinen bazı sûre ve âyetleri yazıp üzerlerinde tâlik etmekte [asmakta] veya okuyup üflemekte beis yoktur.”

Da, Cenâb-ı Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* gazaların birisinde yaralanmışlar. Cer-rah gelmiş, tedavi edecek. Demiş ki;

“Uğraşma, dur!”

بِسْمِ اللّٰهِ، تَرْبَةَ اَرْضِنَا بِرِيْقَةِ بَعْضِنَا يَشْفِي

سَقِيْمِنَا بِاِذْنِ رَبِّنَا

*Bismillah türbete ardunâ bi-rîkati ba'dunâ
yeşfî sekîmenâ bi-izni rabbinâ.*

Bunu okutmuş yedi defa, “Hadi git!” demiş.

Bunu okuyunca insanlara şifa hâsıl olur.

Binâenaleyh ta'vîz [muska] Kur'an'dan. Kur'an'dan bir insan şifa bulamazsa başka şeyden hiç şifa olmaz. Fâtiha şifa, baştan aşağı şifadır. Kur'an'ın hepsini herkes bilmez

fakat Fâtiha'yı bilmeyen yoktur. Binâenaleyh Fâtiha insanlar için bir şifadır.

Kable nüzûli'l-belâi. “Bela gelmeden evvel de okursun dualar, Kur'an'dan âyetler, onlar sana gelecek belalara mâni olurlar.” Ve *ba'de nüzûli'l-belâi.* “Bela geldiyse yine devam ederken okursun.”

Mesela Yâsin- Şerîf'i 40 defa okursa, *Kulhüvallah*'ı 1001 defa okursa. İşte okuduğumuz salât u selâm var ya, sabahları okuyoruz. Onu 4444 defa okursa, Hatm-i Kur'an'ı 100 defa yaparsa. Hatm-i Kur'an'ı, 100 tane hafız gelir bir akşamda 100 defa hatim ederler.

Bunlar büyük belaların gitmesine sebep olur.

«لَا تَأْخُذُوا الدِّينَارَ بِالدِّينَارَيْنِ، وَلَا الدِّرْهَمَ
بِالدِّرْهَمَيْنِ، وَلَا الصَّاعَ بِالصَّاعَيْنِ. إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ
الرِّبَا. طَب، عَنِ ابْنِ عُمَرَ.»

Lâ te'huzü'd-dînâra bi'd-dînâreyni ve lâ ed-dirheme dirhemeyni ve lâ es-sâa bi's-sâyni. Innî ehâfu aleykümü'r-ribâ.

Bir lira verirsen iki lira alırsan, bir dirhem verirsen iki dirhem alırsan, bir ölçek buğday

arpa verirsen, ama ben senden iki [ölçek] alırım dersen, bu olur riba.

Allah cümlemize uyanıklıklar versin. Bu muvakkat olan hayatımızın içersinde Hakk'ın razı olacağı bizi ve kendisinin de sevdiği güzel amellerle bizleri taltif buyursun. Rızasına muvafık amellerden bizi uzak etmesin ve hoşlanmadığı amellerden de bizi muhafaza etsin. Biz aciziz. O himaye etmezse perişan oluruz. Allah hıfz u himayesinden ayırmasın bizleri.

Lillahi'l-Fâtiha.

Yâ Rabbi! bu okuduklarımızdan hatimlerden dualardan tespihlerden hâsıl olan ecrü mesubâtı sevgili Peygamberimiz *sallallahu Teâlâ aleyhi vesellim* Efendi hazretlerinin ve bilcümle Peygamberanı zamazatının evlat ezvac eshab etbaalarının ve bu ana kadar geçmiş olan bil cümle mü'min mü'minat ve meşayihî izamın ruhlarıyla beraber memleketimizin medarı iftiharî Eyüp Sultan hazretlerinin ruhları ile bil umum ashâbı güzîn rıdvanullahi Teâlâ aleyhim ecmaîn hazretlerinin ruhlarına salatu madiyenîyle birlikte İskender Paşanın ruhuyla bil umum ashâbı hayratında ruhlarına vaazı hazurun ve cemaat kardeşlerimizinde

ve bu hatimleri okuyan kardeşlerimizden geçmişlerinin ruhlarına ayrı ayrı hediye eyledik Mevlâ vâsıl eyleye. Cümlesinin ruhlarını mesrur kabirlerini pür nur makamlarını ali derecelerini yüksek eyleyip seyyiatlarını ve seyyiatlarımızıda hasenata tebdil eyleye. Bizler dahi onlar gibi bu darı dünyadan ahrete göç vakti gelince cümlemize azan ile asan ölüm kâmil bir iman ile ve buyurun *Eşhedü enlâ ilâhe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abduhu ve Rasuluhu* mevlütey hürmetine bir dahi *Eşhedü enlâ ilâhe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abduhu ve Rasuluhu*, aşk ile bir dahi *Eşhedü enlâ ilâhe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abduhu ve Rasuluhu* kelimeyi tayyibeyi münciyesini de canı yürekten söyleye söyleye çene kapayıp göz yummayı Mevlâ cümle Ümmet-i Muhammede ve bizlere de nasibi müyesser eyleye.

Mehmed Zahid KOTKU

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

